

Foaia

pentru

Minte, Anima si Literatura.

N°. 28.

Mercuri 19. Iulie

1861.

Independinti'a constitutională a Transilvaniei.

(Urmare din Nr. tr.)

Se ne întorcem la legea unirei din 1848, și se conchidem ca

Acea lege este nula:

1. Pentru ca s'a facutu fara de scirea si voirea romanilor.

2. Pentru ca romanii au protestatu in contra ei inainte de a se face.

3. Pentru ca chiar si la Clusiu s'a facutu prin terorismu.

4. Pentru ca in momentul candu eră se se puie in lucrare, romanii au apucatu armele si s'au versatu sangele celu mai scumpu in contra ei.

5. Pentru ca nici odata in Ardealu nu s'a publicatu nici a potutu se se publice.

4. Pentru ca nici odata nu s'a pusu in lucrare.

7. Pentru ca Ardealulu precum a fostu independinte de tiér'a ungrésca pana la revolutiunea de la 1848; de asemenea a remasu deplinu independinte si suptu domni'a absoluta ce a urmatu dupa revolutiune.

8. Pentru ca insasi diplom'a din 20. Octombrie 1860, si cea din 26. Febr. 1861 'lu lasa in deplin'a s'a independintia de mai nainte.

9. Pentru ca, in fine, aru fi monstruosu, si aru fi o harbara derisiune a celui mai inaltu principu ce domnesce astadi la tóte popórele civilisate, cá minoritatea se impue legi maioritatii! Sofismele tuturoru legisciloru din tiér'a ungrésca, fia acelesi redactate de insusi Deacu, celu mai eminentu cunoscoloru alu legiloru Ungariei, nu potu se fia mai tari decatu factele si adeverulu. Si este unu factu si unu adeveru ca intregulu poporu alu Transilvaniei si a pusu viéti'a

in periclu, sia versatu sangele in contra unei fractiuni de aristocrati ce avea de gandu se vendia strai-niloru tiér'a Ardealului!

Din cele rele nimica n'ati uitatu: in locu de a ve impacá, o unguriloru! cu romanii, si a ve intielege in contra dusmanului comunu, voi nu incetati de ai provocá nu la o fratie egala, ci la o servitute rusinósa la a carei singura pomenire se infióra totu sufletulu de adeveratu romanu. O natiune aristocratica, este cá si o dinastie absoluta: incorigibila, obstinata cá burbonii, cá ungurii. O astufeliu de natiune nenocita este cea mai binevenita unca in manile re-actiunei si ale despotismului.

Socotu ca amu aretatu pana la evidentiá deplina neatarnare a Ardealului de tiér'a ungrésca. Diplom'a Lepoldina, sanctiunea pragmatica, decretel comitiiloru, juramintele de atatea ori renoite ale principelui si ale tieriei, nolitatea si monstruositatea asia numitei legi de unire dela Clusin: éta documintele neclatite ale independintiei Ardealului de tiér'a ungrésca.

Deci precumu ungurii gasescu ca e cea dintaiu si cea mai santa datorintia a loru de a protestá in contra chiamarii ce li se face prin constitutiunea austriaca din 26. Februarie de a merge la Viena, cu tóte ca aceasta constitutiune anca totu mai recunósce o umbra de autonomia a tieriloru: de asemenea ba anca cu multu e mai scumpa datorinti'a Ardalianului si a romanului de a protestá si de a se opune din tóte poterile la nou'a incercare violenta ce se face de a li se calcá nu drepturile, ci de a li se desfintiá chiaru fundamentulu tuturoru drepturiloru unei tieri si unui poporu: dreptulu de esistintia cá tíera si natiune; la o incercare de a li se atinge chiaru si speranti'a de a mai figurá vreodata cá statu, cá poporu

neatarnatu; Ia incercarea ce se face de ai topi in caldarea tierei si a nationalitatii unguresci, in caldarea cea de fieru a magiarismului.

III.

Pana aci amu demonstratu independinti'a constitutională a Traasilvaniei de tiér'a unгурésca, din punctu de vedere strinsu legalu.

Romanii inse, pre lunga iubirea ce pórtă pentru libertatea si independinti'a tierei lor, mai avé si alte motive politice la 1848 de a fugi de ori ce unire cu tiér'a unгурésca.

Ungurii se pregatea la o revolutiune in contra Austriei. Éra Transilvania nu érá pragatita pentru unu resbelu in contra nemtiloru si a rusiloru. Cu deosebire romanii din Transilvania nu gasiá nici unu interesu intru a se aruncá in eventualitatile unu resbelu infricosiátu suptu nume de unguri, suptu stindarde unguresci, si pentru mai mare glori'a unguriloru: cu atatu mai pucinu, pentru ca bine sciea romanii din istoria ca ungurii totdeauna au fostu cei mai nenorociti in revolutiunile lor, si ca Transilvania de vr'o 300 ani incóce, de cate ori o au impinsu pecatele de a luá parte la acele revolutiuni fatale, totdeauna a suferitu infricosiátu, pana ce in urma, cu finitul secl. XVII., in urmarea si totu din caus'a revolutiuniloru unguresci, 'si perdú si ea independinti'a si suveranitatea de mai inainte, supuinduse casei habsburgice. Bine le sciea acestea romanii la 1848, si nu vrea se mai calce pe urm'a Betleniloru, Tiocoliloru, Rácoliloru s. a., ei urmara sfatulu lui Cserey care cu tóte ca érá secuiu, érá bunu patriotu, si anca in seclulu XVII. cu vóce profetica plangundu canta: „Fieti de invetiatura macaru de acum inainte, ol Transilvania, iubiti'a mea patria, cu ungurenii se nu te insociesti, cá se nu mai suferi infricosiátu precum suferi acum. . . . Nenorocirea Transilvaniei totdeauna din tiér'a unгурésca si dela unguri s'a trasu. . Astufeliu perduramu si tiér'a si libertatea.“ Romanii mai considerá ca déca revolutiunea unгурésca aru triumfá, prin concursulu lor, apoi Transilvania, dupa legile unguresci, avé se 'si pérda independinti'a, si romanii nationalitatea. Mai considerá romanii si aceea ca ei n'au nici unu interesu a se sculá in contra Austriei in catu timpu ungurii nu priimescu botediulu civilizatii europene, adeca in catu timpu nu voru se scia ce insemnédia dreptulu egal, pentru ca romanii nu avea si nu au nici unu interesu de a schimbá apasarea nemtiésca cu tirani'a unгурésca.

Mai considerá cá déca ungurii se purtara si se pórtă anca cu atata sumetie si nedreptate catra romani chiaru si acum, candu Austria e anca in picióre, si, prin urmare, au de a duce anca atata frica de intrigile ei: apoi cum n'au se se pórtă dupa ce aru scapa ei si de aceasta grige! Fostau Ungaria si Transilvania si suptu regi si voivodi unguresci; au fostu timpuri candu ungurii erau singurii stapanitori ai acestoru tieri, si bine tienu minte romanii, si nici nu se cuvine se uite pana ce ungurii nu se voru face ómeni drepti si de tréba, de monumintele cele infame ale domniei unguresci de atunci, de Verboti, de aprobate, de compilate, la care provóca ungurii si astadi. De aru fi tienutu pana astadi fara de nici o infrenare acea domnia unгурésca, dieu nu sciu, déca nu aru fi fostu siliti romanii, séu a se face cu toti unguri cá Hunyadestii si cá mai toti magnatii romani, séu a parasi tiér'a unгурésca si Ardealulu cu totii cu alti Negri, si cu alti Dragosi, spre a nu se opri poté nici in Dobrogi. Ne amagiá la 1848 cu improprietarierea tieraniloru, cu tóte ca congresulu nationalu din Blasiu, o decretase inainte de diet'a din Clusiu; inse chiaru si improprietarierea, fara drepturi nationale, ce garantia poté se aiba déca aristocrati'a unгурésca se asiediá de singur'a si neaternat'a domnitória a tierei.

Din tóte acestea urmédia ca nu numai drepturile seculare ale tierei, dara si cea mai elementara prudintia politica 'i facea pre romani cá se fuga de unirea cu tiér'a unгурésca.

Mai au anca ungurii nisce argumente fórte curióse intru a sustiené unirea Ardealului cu tiér'a unгурésca: argumente care e bine a nu le lasá nedebutate. (Va urmá.)

Infiorátore conjuratiune etc.

(Urmare din Nr. 26.)

Debue érá protestatu, si sigilulu denegatu; — sanctiunea pragmatica se póte si acuma finu intrebuintia. —

11. La comandantulu militiei debue esoperatu, cá ungurii si secuii se nu capete arme de locu, séu de voru capetá, numai pucine, si rele, et quidem in contra romaniloru, sub pretestu, ca numerulu armatei este micu. — Acés't'a (militia) séu nu debue intrebuintiata de locu, séu numai cu bagare de séma.

12. Fiesce care sasu, care aru cutediá se des-

copere ori in ce tipu acesteia concluse, are de a suferi cea mai simtietória pedepsa trupésca între 4 pareti (idest in secretu).

Ungurilor! Secuilor! Sasilor! Romanilor! Fiti cu grigia, pentru ca bureocrati'a, var' deonesta rediendu, — candu voi v'ati versá sangele pentru ea, sapienti satis! —

Subs. Unu nascutu sasu inse unu adeveratu patriotu.

La acesteia mai adaugemu si noi cateva cuvinte sincere. — Susu mentionatulu artielu a sositu tiparitu in manile nóstre; pentru adeverulu coprinsului, noi nu voim a stá buni. — Atata inse e adeveru, cumca între poporu se arata urmarile acestoru întreprinderi. — Noi suntemu convinsi despre gravitatea partei celei mai intiepte si mai bune a natiunei sasesci, si potemu dice, ca si la numeru mai inseminate. —

Aceast'a amu si repetit'o cu recunoscintia. Se afla inse între ei turburatori fara Ddiu, carii implinescu tradarea (Verrath) Principelui si a patriei in modulu celu mai infioratoriu. — Noi asteptamu dela gravitatea natiunei sasesci, cá se stirpésca astufeliu de gangrene (Kräbsschäden) din vegetabilulu loru trupu. si déca specificatele acusari nu suntu intemeiéte, atunci este datori'a preseii, cá se le demintiesca, éra datori'a natiunei sasesci este, se esopere die, cá se nu se arete nece chiaru semne de acelea, cari suntu apte de a dovedi aceasta acusare. —

„Redactiunea lui Erdelyi Híradó.“

Pana aici Erdelyi Híradó*) O! catu de bucurosu, asiu corespunde provocarei lui, si asiu dementi existintia acelu pamfletu, din care elu au citatu cateva puncte interesante, s'au celu pucinu asiu trage adeverulu acestora la indoiéla. — Aceast'a inse nu potu, nu'mi este ertatu, si nu voiu se o facu. —

(Va urmá.)

Protocolulu romanilor din Alba inferioare, cu ocaziunea conferintiei preliminaru din 26. Iuniu 1861 in Aiudu. (Vedi Gazet'a Nr. 56.)

Ilustritatea Ta D. Comite supremu!

Ne adresamu catra Ilustritatea Ta, pentru ca noi alta autoritate legitima publica comitatense in acestu comitatu nu scim se esiste

*) Din tempulu acela siau schimbatu acestu jurnalulu numele in Kolosváry Híradó.

Dupa ce in protestulu nostru din 26. Aprile a. c. cu ocaziunea conferintiei preliminaru de atunci, ne-amu dechiaratu opiniunea nóstra pentru reorganisa-rea Comitatalui nostru, opiniune aপরতা chiaru si de cei mai multi dintre fratii magiari; dupa ce adeca amu spusu, si in scrisu anca ne-amu dechiaratu, ca noi, unicea cale constitutionalu si corespondietória autonomiei comitatului pentru reorganisaarea acestuia, aflamu tinerea unei congregatiuni generali de comitatu; si dupa ce totu atunci chiaru si Ilustritatea Ta te ai dechiaratu ca vei convocá catu de curendu o asemenea congregatiune; dupa ce mai departe noi ámu protestatu totu in scrisórea mai susu memorata cá comitetulu din 48 se nu se întregésca pe sine, pentru ca noi pe acelu comitetu nu'lu recunoscemu de o parte, de alta parte acelu comitetu neci chiaru inintieslesulu legiloru nu póte si nu are dreptu a se reintregi pe sine: dupa tóte acesteia dicemu, amu acceptatu de o parte respunsu in scrisu pe protestulu nostru, de alta parte amu acceptatu ca vei binevoi a convocá o congregatiune generala.

Dar' neci una neci alt'a din acesteia pana in diu'a de astadi nu s'a facutu. Ci in dilele trecute nea venitu o convocare dela Ilustritatea Ta din 3. Iuniu 1861 Nr. pres. 271; prin aceast'a neai chiamatu la o conferentia preliminaru pe ieri, 26. Iuniu a. c., si ai chiamatu o adunare, cum dici legale, de comitatu pe astadi.

Noi amu grabitu a veni la conferentia preliminaru de ieri. Ilustritatea Tale, precum la tóta conferentia, amu spusu totu acelea ce le-amu spusu in conferentia preliminaru din 25. Aprile a. c., cá adeca se te induri a convocá catu se póte mai curendu o congregatiune generala de comitatu. In catu pentru modalitatea convocarei, s'eu in catu pentru elementele din cari se fia compusa acea congregatiune ne-amu dechiaratu acum cá si in 25. Aprile, cá la aceea se se convóce: 1) toti nobillii atatu seculari catu si eclesiastici; 2) toti onoratorii si inteligentii atatu civili catu si besericesci; 3) toti cari platescu unu censu de 3 fl. v. a.; 4) representantii comunali dela 50 fumuri unulu in modu progresivu.

Cu acestu modu de conchiamare credemu a sustiené de si nu perfeptamente principiulu, de representatiune si autonomia municipalu a comitatului; acestu modu de conchiamare 'lu aflamu corespondietoriu si legiloru, de óre ce art. 12 din 1791 e chiaru si suna apriatu pentru nobillii mireni si eclesiastici, art. 6 din 1744, da dreptu persóneloru eclesiastice de a fi

membri congregatiunilor marcali; prin cei cari platescu 3 fl. censu si pr in reprezentantii comunali credemu a firepresentata posesiunea fostiloru iobagi. De altumintrea censulu de 3 fl v. a. l'amu pusu num'a la descoperit'a parere a fratiloru magiari, ca ei s'aru teme de o adunare pré mare. —

Acestea leamu spusu in conferenti'a preliminaré de eri, si aceste leamu repetitu in asemenea conferintia astadi.

Nea coprinsu inse o mirare si o iusta indignatiune, candu amu auditu din gur'a Ilustrita tei Tale ca conferenti'a preliminaré si privata de astadi (anca in decursulu ei o dechiará si de adunare de comitetu comitatense. De aci noi consecenti dechiaratiuniloru nóstre de mai susu, si consecenti cu protestulu nostru din 26. Aprile a. e., n'amu potutu si nici nu vremu a luá parte la adunarile unui comitetu in contra carui amu protestatu, si ne dechiaramu si acuma si protestamu totuodata in contra acestui comitetu cá in contra unei corporatiuni nelegali, neconstitutionali si formate dupa arbitriu, si cá in contra unei corporatiuni improvisate de noi fara noi si pentru comitatu fara scirea si invoirea comitatului; protestamu in contra abuzului, care audimu ca aru fi facutu acestu comitetu reintreginduse pe sene cu unii dintre subscribersii séu altii; dechiaramu mai incolo ca noi neci o lucrare, neci unu conclusu alu acestui comitetu nu'lu vomu recunósce de obligatoriu pentru noi séu pentru comitatu; protestamu apoi cá acestu comitetu se nu cutedie a intreprinde nici unu actu oficiosu, prin urmare se nu cutedie asi atribui siesi puterea unui comitetu legale, si éra, se nu faca neci o dechiaratiune in numele comitatului, si in specie, neci la vre unu corpu legislativu, neci la vre o alta corporatiune publica séu privata, se nu faca vreo adresa pentru uniunea Transilvaniei cu tier'a ungrésca neci vre unu altu pasiu care aru taié in autonomi'a Transilvaniei cá tíera independente, se nu faca. Asemenea protestamu in contra ori carei dispusetiuni pentru alegere de deputati. Déca totusi aru face unele cá aceste, noi le dechiaramu de nule, precum de nula dechiaramu mai incolo, ca acelu comitetu nu este competentu a primi juramentulu inaintea acelu comitetu; si déca iar' fi depusu, 'lu dechiaramu de nula.

Chiaru convocatoriulu Ilustritatei Tale mai susu memoratu e in contradicere cu procedur'a Ilustritatei Tale de astadi. In convocatoriu nime nu e chiamatu cá membru alu comitatului, neci la adunare de

comitetu; semnu ca chiaru neci Ilustritatea Ta n'ai recunoscutu acestu comitetu, ba neci chiaru gubernulu transilvanu n'au aprobatu compunerea acelu comitetu, precum amu intielesu dintr'unu presidialu ce avusi bunetate a lasa a se ceti in conferenti'a de ieri: asia in contradicere cu aceste, Ilustritatea Ta totusi ai dechiaratu sastadi o adunare de comitetu comitatense, contra carui amu protestatu si protestamu.

Despre tóte aceste vomu face pasi pana la Maiestate.

Aiudu, 27. Iuniu 1861.

De altumintrea suntemu etc.

(Urmédia subscriberile.)

Protocolulu romaniloru din Alba inferiore, cu ocasiunea conferentiei preliminaré din 25. Aprile 1861 in Aiudu.

Ilustritatea Ta D. Comite supremu!

Dupa ce Maiestatea Sa imperatulu s'a induratu a te denumi de comite supremu pentru comitatulu Albei inferiori, ai avutu bunetate a ne chiamá la o conferentia preliminaré cu scopu de a ne consultá despre reorganizarea si reconstituirea comitatului nostru. In urm'a acestei convocari noi amu grabitu cu totii a veni aici spre a ne esprimá parerea nóstra individualé intru ajungerea scopului memoratu in scrisórea convocátorie ddto. Clusiu 17. Aprile 1861 Nr. pres. 10.

Asia conferenti'a preliminaré s'a si tienutu ieri. Opiniunile pentru reorganizarea comitatului s'a impartitu doue: 1) congregatiune generale, cá representatiunea cea mai constitutionale a comitatului; 2) reintregirea comitatului comitatensu din a. 1848, cá continuitatea legiloru din a. 1848.

Romanii toti, si unulu din fratii magiari au aperatu opiniunea prima; ceilalti magiari opiniunea a dou'a.

Argumentele ce s'au adusu pentru opiniunea prima, suntu: pricipiulu de representatiune a poporului, prin urmare celu mai adeveratu pricipiu de constitutionalismu, apoi pricipiulu si dreptulu de autonomia municipale a comitatului. Diplom'a din 20. Octobre 1860 a deschisu usi'a la constitutionalismu; in urm'a acesteia a inceputu a se reorganizá si reconstitui imperiulu, si in spejie Ungaria, si apoi Transilvania, si apoi si comitatulu nostru — dreptu aceea noi romanii nu aflamu alta cale mai constitutionale si mai naturale la roconstituirea comitatului nostru decatu numa si singuru congregatiunea generale.

Ce se tiene de opiniunea ce o apera fratii magiari, adeca de a se reintregi comitetulu comitatense din 48 prin sene ensusi, noi — dupa ce neci chiaru legile din 48 nu concedu cá comitetulu se se reintregésca prin sene ensusi, éra in modulu cum neamu adunatu aici nu potemu fi competenti neci de a formá neci de a reintregi comitetu comitatensu, ba neci

convocarea noastră nu s'a făcutu cu acestu scopu ; apoi, dupa ce revalidarea legiloru din 1848 nu e pronunziata neci in diploma, neci in rescripte, neci in bilete de mana, neci in instructiuni, neci nicairi de ani 12 încóce ; si dupa ce mai incolo, legile din 48 suntu aduse in terorismulu celu mai cumplitu si nu suntu facute necidecum in forma de libertate constitutională, ci dupa ce aceste legi suntu aduse chiaru si in contra voiei natiunei romanesci ce sia espres'o in adunarea nationala din 15. Maiu 1848, adunare ce s'a tîenutu in forma legala suptu comisari guberniali ; si dupa ce in urma chiaru si comitele comitatensu din 48 s'a formatu in terorismu si fara concursulu liberu ala romaniloru — asia noi nu ne potemu invoi necidecum la reintregirea comitetelui comitatensu din a. 1848. —

Deci noi, totu ce potemu dá cá opiniune individuale pentru reconstituirea comitatului nostru e, cá se se tiena catu mai curendu congregatiune generala, pentru cá această singura póte fi competentă a alege comitetulu comitatensu, si érași acest'a singuru póte fi competentu a alege oficialii comitatului. Acest'a e procesulu celu mai naturalu, celu mai legalu, si celu mai constitutionalu la reorganizarea si reconstituirea comitatului nostru.

Totu ce amu poté noi concede din punctu de vedere alu impaciuirei e, cá membrii comitetului comitatensu din 48, se'si dée dimisiunea, si cu această se usiurede alegerea comitetului in modu si forma constitutională si corespundetórie dreptului de autonomie municipală a comitetului ; cu această fratii magiari nu siaru abnegá neci decum principiulu loru de care se tîenu asia tare, ci aru inlesni numa apropiarea simtiuriloru si a bunei întielegeri, si aru mijloci chiaru ei restauratiunea comitatului dupa principiulu de constitutionalismu, o restauratiune ce aru corespunde tuturoru claseloru popopurului.

Celelalte le concredemu întieptiunei Illustr. Tale.

Déca totusi, comitetulu comitatensu din 48 s'ar' întregi pre sene in contra voiei nóstre espresse aici, atunci noi protestamu cu tóta solemnitatea si dechiaramu ca neci cá membri in acelu comitetu nu vomu luá parte, neci dela acelu comitetu oficiuri nu vomu primi, si neci unu actu alu aceluasi nu'lu vomu considerá de legalu séu de obligatoriu pentru romani.

In urma ne rogamu cá acestu protestu alu nostru se binevoesci a'lu asterne la locurile mai inalte.

Aiudu, 26. Apr. (Urmédia subscrierile.)

Fondulu Gazetei séu fundatiunea Sincaiana.

On. Redactiune! Poporulu romanu de Csengerujfaleu in comitatulu Satu mare cu miculu seu daru a voit'u a luá parte la jertfa natională, carea acumu se face cu infintiarea unui „föndu“ pentru pretió's'a noastră Gazet'á Transilvaniei, mic'a suma ce urmédia in cea mai mare parte a ei s'a strinsu prin o colep-

ta de „trestia“ (arundo) carea o amu facutu între poporeni in semnu ca o natiune, carea nu are ceva aristocratia avuta, numai pe insuffetirea poporului se póte basá ; inse cá poporulu se póta luá parte materialmente la cultur'a natională, fia apoi această cultura literaria, ori politica, întieleginti'a lui debue se afle mediulóce apte.

Candu ceri dela romani bani deadreptulu, iti perdi inaintea lui incrediamentulu, fiudu ca atatia si de atatea ori au cerutu banii lui, si elu n'a capatat'u din ei nici unu folosu ; inse candu te întorci la spiritulu nationalu, la fal'a lui, si dici catra densulu „bravule romane ! Pentru aredicarea neamului teu dá ceva mila catu poti, dá trestia, paie fenu, granu, ovesiu, malaiu, papusoiu, — s'au cumu 'lu mai numescu — dá ori ce are pretiu ; si apoi nu te lenvesci alu onorá si la cas'a lui, atunci se vedi marinimitatea si liberalitatea romanului in carea neci unu poporu in Europa nu'lu întrece, ca bine trebue se scie totu natulu, ca poporulu romanu pretutindenea e celu mai infocatu nationalistu, si nici sei fi rene-gatu, si numai întieleginti'a stingacia sei fi perfida catra natiunea s'a.

Romanimea sub corón'a s. Stefanu sustiene astadi o lupta infricosiatá natională. Preotimea romana inalta, si inferióra póte, si debue, se iée in asta fina lupta cea mai gloriósa parte ca beseric'a romana in eternu debue se'si aduca aminte de fidelitatea poporului romanu de pe tempii reformatiunei catra beseric'a romana, si institutiunile ei stramosiesci, acum lupt'a s'a mutat in contra poporului romanu, atacanduse deadreptulu nationalitatea lui politica, ca nu exista in imperati'a austriaca, s'au precum astadi le place in imperati'a magiara, lege de statu, carea se recunósca esistinti'a poporului romanu cá natiune politica, asia dorinti'a reciproca aduce cu sene, cá in recascigarea drepturiloru nationale politice naturale, si neinstreinavere intrég'a beserica romana se iée eea mai eclatanta parte, déca voiésce a fi recunoscuta de lumin'a lumii, si sarea pamentului.

In numele poporului salutare fratiloru romani ardeleni !
Georgiu Erdeli, par. rom.

DD. contributori suntu :

Ioane Terebesi 40 cr. Teodoru Pavelu 40 cr. Teodoru Popu 12 cr. Teodorn Sabó 40 cr. Georgiu Popu 40 cr. Andre Terebesi 50 cr. Michaile Marianu 70 cr. Vasiliu Popu 40 cr. Georgiu Kerezsi 20 cr. Michaile Deacu 20 cr. Gavriile Szilágyi 4 cr. Teodoru Szilágyi 20 cr. Georgiu Dunca 40 cr. Ioane Kávási 50 cr. Ioane Beldanu 40 cr. Demetriu Popu 20 cr.

Vasiliiu Popu 50 cr. Veduva lui Simeone Popu 40 cr. Alesandru Popu 40 cr. Vasiliu Sabo 40 cr. Teodoru Marianu 2 fl. Gregoriu Marianu 16 cr. Georgiu Tamasiu 50 cr. Ioane Sabo de Ura 50 cr. Georgiu Illés 30 cr. Teodoru Popu 50 cr. Andre Andridanu 50 cr. Ioane Marianu 20 cr. Ioane Tamasiu 40 cr. Gregoriu Tamasiu 1 fl. Veduv'a Flóre Sabo 20 cr. Petru Andridanu 40 cr. Paulu Dunca 1 fl. Teodoru Suta 50 cr. Michaile Iuhász 50 cr. Michàile Sabo, jude 1 fl. Vasiliu Cotiann 10 cr. Ilie Popu 1 fl. Michaile Szilágyi 50 cr. Michaile Sabo 1 fl. Michaile Tamasiu 1 fl. Vasiliu Dunca 1 fl. Georgiu Szilagy, invet. 1 fl. Georgiu Erdely, preotu 3 fl. 8 cr. Sum'a 25 fl. 50 cr. v. a.

On. D. R. !La o solenitate funebrala, din datorint' a crestinésca si fratiésca compatimire, aflandune mai multi adunati la olalta, in urm'a provocarii unui D. asesoriu consistorialu ce erá de fația, se aduna pe seam'a fondului Gazetei urmatórea daruire :

DD. Petru Suci, jurasoru pretorialu 5 fl. Mihaiu Ardeleanu, parocu 1 fl. Georgie Pasali, negotiatoriu 2 fl. Mihaiu Nicora, notariu 1 fl. Georgiu Vaszilieviciu 1 fl. Ioane Suci, invetiatoriu 50 cr. Daniile Dascalu, maiestru 20 cr. Subscrisulu 3 fl. 30 cr. v. a. Sum'a 15 fl. v. a. Petru Chirilescu.

Prin D. Cyrianu Barbulu, parocu gr. cath. din Pobjicau : Dela Domnia Sa 3 fl. Pentru Elena Barbulu 1 fl. Sum'a 4 fl. v. a.

Prin Rssm. D. Ioane Vicasiu, v.-protopopu in tractulu Iplui.

DD. contribuitori sunt : Ioane Vicasiu, v.-protopopu in tr. Iplui si par. in Hidigu 5 fl. Constantinu Szabo, paroculu Meladii 1 fl. Ivanu Szabo, invetiatoriu si cantorulu Meladii 1 fl. Vasilie Padurann, literatu din Meladia 50 cr. Georgiu Modyvalentiu, par. gr. c. din Kristelek 1 fl. Ioane Bruchenthal, invetiatoriu gr. c. in Corstelecu 1 fl. Vasiliu Sirág, cant. gr. c. in Christelceanu 50 cr. Demetriu Moysi, parocu gr. c. in Cosmiciuri 1 fl. Demetriu Fejér, cantoru si invetiatoriu in Cosmicu 1 fl. Georgiu Duca, cantoru si invetiatoriu in Cerisia 20 cr. Demetriu Popp, administratoru in Cerisia 50 cr. Georgiu Andreiu, invet. gr. c. in Marca 1 fl. H. Pap Ioane, par. 1 fl. B. Papp Petru, cant. 50 cr. Mich. Bruchenthal din Porez 1 fl. Ioannes Gozmanu, cantoru si invetiatoriu gr. c. din Porez 50 cr. Samuele Poruti, c. r. adjunctu de pretura 5 fl. Teodoru Bruchenthal, parocu in Portiu 5 fl. Unu ardeleanu 1 fl. Irimie Gules, cantoru alu Iplui 40 cr.

Basiliiu Bárnutz cantoru si invetiatoriu in Siumalu 1 fl. Andreiu Gál, par. in Summal 2 fl. Dragos Luca, parocu in Siarhigea 2 fl. Alesandru Badescu, parocu in Almasiu 4 fl. Gavrilu Bozga, jude comunalu in Almasiu 4 fl. Vasilie Bozgu, curatoru primariu in Almasiu 1 fl. Moise Ioanu locuitoriu in Almasiu 1 fl. Ioane Maieru, locuitoriu in Almasiu 50 cr. Olimpu Gavrilu, locuitoriu in Almasiu 40 cr. Bisztranu Cosztanu, locuitoriu in Almasiu 40 cr. Alti 10 insi locuitori totu din Almasiu 2 fl. Vasilie Dragosiu, par. in Dohulu 3 fl. Dimitrie Deacu, cantoru locale 1 fl. Simeone Ember, locuitoriu in Hidigu 1 fl. v. a. Sum'a 48 fl. 40 cr. v. a.

Din Borodulu mare prin D. v.-protopopu alu Crisiului repede Samuele Palladi au contribuitu : Ioane Cristianu, sur. v.-archidiaconu 5 fl. Iosivu Bozon-tay, notariu 4 fl. Ioane Marozsanu, par. in Vadu 4 fl. Vasilie Abrudanu, preotu in Grosi 3 fl. Ioane Marienescu, preotu in Topa 3 fl. Simeone Ille, cantoru in Grosi 2 fl. Ioane Condray, cantoru 1 fl. Papp Mitrofanu, preotu in Bezne 3 fl. Stefanu Boros, proprietariu 1 fl. Gabriele Popescu, cantoru 1 fl. Dimitrie Germanescu, invetiatoriu 1 fl. Antoniu Capitanu, ospetariu 2 fl. Heinrich Deutsch, negutiatoriu in Vadu, 1 fl. Stefanu Venter, notariu de Borodu 1 fl. Domni-siór'a Maria Pallady 2 fl. Antoniu Palladi, teologu absolutu 4 fl. Samoile Palladi cesariu regiu magistru de posta 4 fl. Nicolau Paladi, v.-archidiaconu Crisiului rep. 10 fl. Invetiacei din scól'a romana din Borodulu mare : Mihaiu Papp, invetiecèlu 15 cr. Elias Venter 10 cr. Petru Venter 5 cr. Paulu Secantinu 5 cr. Petru Boros 5 cr. Ioane Vancia 5 cr. Nicolau Neagha 5 cr. Simeone Tatar 5 cr. Veronica Venter, invetiecica 5 cr. Vasiliu Czibensky, invetiatoriu sist. 1 fl. 40 cr. Sum'a 54 fl.

Prin D. Alimpiu Barbuloviciu, par. gr. c. alu Borsiei si v.-protopopulu Giulei : Din traptulu v.-protopopescu alu Giulei : DD. Ioane Baldy, par. in Giula 1 fl. Ioane Papp, parocu in H. Macicasiu 1 fl. Vasiliu Bene, par. in Sinteu 1 fl. Ioane Borosiu, propriet. romanu in Borsia 2 fl. 50 cr. Comun'a gr. c. Borsia 5 fl. Alimpiu Barboloviciu, par. gr. c. alu Borsiei si v.-protopopulu Giulei 3 fl. 50 cr. Sum'a 14 fl. v. a.

Prin D. prof. Ioane Rusu : Comunitatea beseri-cei din Tür lunga Blasiu 10 fl. Georgiu Dragia, par. gr. res. unitu din Tür 2 fl. v. a.

Din comun'a Foen prin D. Iosifu Nasilescu, do-cente, care contribui 1 fl. Vasilie Lazaru, notariu 1

fl. Vasile Partianu, jude 1 fl. Maria Nasilescu, profesorita 80 cr. Costa Popi, negutiatoriu 50 cr. Sava Sciopu, casiru 40 cr. Nicola Sciopu, curatoru 40 cr. Nicolae Bogdanu, economu 40 cr. Simeone Bogdanu, 20 cr. Petru Sciopu; Andreiu Sciopu; Svetodaru Sirotanu, cantori cate 20 cr. Jiva Cidmasiu, economu 20 cr. Eva Popi, negotiatorésa 20 cr. Stefanu Sciopu cantoru 10 cr. Alecsie Cadereanu, economu 10 cr. Simeone Baisansi, preotu 10 cr. Eva Sciopu, economu 10 cr. Invetiaceii: Alesandru Vasilescu 20 cr. Th. Sciopu 20 cr. Constantinu Vasilescu, Mileva Vasilescu, Gregoriu Sciopu, Pavelu Sciopu, Traila Sciopu, Simeonu Bogdanu, Mateiu Bogdanu, Traila Bogdanu, Pavelu Bogdanu, Traila Bogdanu, Vasile Bogdanu, Solom. si Io. Iurchitia, Const. Rosiu, Gavrilu Rosiu, V. Glavanu, Jiva Glavanu, Moise Periatu, Ioane Cibu, Moise Periatu, Iosifu Partianu, Trifonu Megea, Ioane Cocati, Danilu Boju, Traila Ardeleanu, Georgie Pau, Ioane Cusiu, Ioane Meici, Traila Marthinu, Nicolae Murgu, Nenadu Sirotanu, Davidu Sirotanu, Velemir Ielchici, Jivoinu Lilici, Milosiu Theodorovicu, Michale Jivanovu, Ipasa Cismasiu, Svetodar Jivovicu cate 10 cr. unulu, Alesandru Rosiu, Isaie Davidu, invetiacei cate 5 cr. Sum'a totala 11 fl. 40 cr. v. a.

Din archidiaconatul gr. c. alu Mediasului contribuescu la fondulu Gazetei: Prin D. Georgiu Stojanu, protopopu dela Domniasa 2 fl. Nicolau Litkirie, parocu 1 fl. Basiliu Aronu, par. 1 fl. Demetriu Dopu, par. 30 cr. Aronu Nitiu, par. 50 cr. Ioane Munteanu, par. 50 cr. Ioane Iliovicu, par. 50 cr. Nathanaile Tatar, par. 50 cr. Andronicu Bacila, par. 40 cr. Ioane Bacila, par. 50 cr. Nicolau Doctoru, par. 40 cr. Nicolau Popovicu, par. 40 cr. Ioane Gutza, par. 1 fl. Vasiliu Aronu, par. 1 fl. Sum'a 10 fl. v. a.

D. Ioane Balasiu, administratoru cameralu dominalu in persóna 2 fl.

Prin D. Gr. Kifa, capelanu in Clusiu: DD. Andreiu Albonu, protopopu in Polatca 2 fl. Abrahamu Precubu, par. gr. c. in Bolda 30 cr. Demetriu Szölösi, docente in Palatca 1 fl. Theodoru Bobisiu 50 cr. Vasiliu Elechesiu 10 cr., ambii proprietari in Palatca. Thoma Gonza, proprietariu in Pusta Camarasiu 60 cr. Sum'a 4 fl. 50 cr.

Prin D. Gabriele Deacu, par. gr. c. in Nagy-Lacu, protopopiatulu M. Uíórei: DD. Iacobu Papp, locotenente pensionatu 2 fl. Petru Blana, proprietariu 1 fl. Onisie Puscasiu, crisnicu 50 cr. Varga Ilie 10 cr. Negru Horea 20 cr. Ioane Puscasiu, curatoru 80

cr. Ilisie Crisanu 30 cr. Dimitrie Crisanu 20 cr. Ioane Vajdaseganu sen. 16 cr. Iacobu Vaidaseganu 22 cr. Filon Panga, docente 10 cr. Nicolae Decianu 25 cr. Herestesianu Ioane 20 cr. Simeonu Luca 20 cr. Nistoru Vasile 20 cr. Sofronu Pacurariu 10 cr. Onisie Marginianu 20 cr. Alesandru Negru 20 cr. Alesandru Grindeanu 30 cr. Ioane Docsa 20 cr. Filipu Negru 20 cr. Ioane Comanu 30 cr. Alesandru Bács 10 cr. Vajdasiganu Cretsunu 24 cr. Petru Majer 50 cr. Gregoriu Serbu 50 cr. Vasile Bats 30 cr. Nistoru Chirila 10 cr. Nicolae Fole 10 cr. Oprisca Pavelu 10 cr. Thoma Comanu 20 cr. Vasile Negru 20 cr. Ioane Bucur 15 cr. Cindea Matheiu 20 cr. Marginianu Alexie 20 cr. Iacobu Rotariu 19 cr. Danila Popa 20 cr. Theodoru Bats 10 cr. Marthinu Chirila 19 cr. T. Nadasiu 10 cr. Matheiu Docsia 40 cr. Boldor Thoma 16 cr. Somfelianu Thoma 40 cr. Matsnicu Crisanu 10 cr. Iosifu Marginianu 8 cr. Vajdasiganu Ioane junior 10 cr. si Chirila Botezanu 8 cr. Din fondulu besericei cu invoicea poporului 5 fl. Gabriele Deacu, parocu 5 fl. Mai urmédia si denariulu ved. v. e. l. o. r. u.: Paraschiva Moldovanu, veduva 1 fl. Ana Mezei, ved. 50 cr. Ana Nedesianu 6 cr. Sofia Herestesianu 10 cr. Maria Hederaru 20 cr. Iliana Vajdaseganu 20 cr. Johanna Majer 12 cr. Susana Coltsar 6 cr. Maria Monu 12 cr. Avramu Goga 10 cr. Gregoriu Goga 10 cr. Sum'a 25 fl. 48 cr. v. a.

Prin D. Dimitrie Vajda, f. actuariu la c. r. pretura in Lechinti'a au contribuitu DD.: Gregoriu Verzariu, c. r. cancelistu la pretura 1 fl. 50 cr. Pavelu Comanu, propr. in Galatiu 3 fl. Chitu Olteanu, antiste in Fuscutu 2 fl. Iacobu Secaleanu, not. in Ujfaleu sas. 2 fl. Macabeu de Mezei in Arcalia 5 fl. Theod. Baci, antiste in Budurlo 1 fl. Andreiu Budurleanu, antiste in Netiu 1 fl. Iacobu Morosianu, antiste in Enciu 1 fl. 50 cr. Ilie Arcaleanu, antiste in Seretielu 1 fl. Otto Scholtes, not. com. in Chirilesiu 1 fl. Vas. Szegeorzanu, antiste in Bungardu 1 fl. Ilie Bordoosu, proprietariu 1 fl. Gregoriu Moresianu, preotu gr. c. in Arcalia 1 fl. Timoteiu Alexa, not. com. in Szegeorzu 1 fl. Theodoru Deacu, proprietariu in Bratfaleu 50 cr. Ioane Ilvanu, propr. in Iusiu 50 cr. Nistoru Birisiu, propr. in Iusiu 50 cr. Vasile Moldovanu, propr. in Iusiu 50 cr. Danila Valeanu, proprietariu in Iusiu 50 cr. Theodoru Ilvanu, propr. in Iusiu 50 cr. George Baba, propr. in Ujfaleu sas. 50 cr. Andreiu Rusu, propr. in Siacobu 50 cr. Theod. Baba, propr. in Siacobu 50 cr. Gavriile Breteanu,

propr. in Siiacobu 50 br. Ioane Suciu, jude comunale in Mateiu 50 cr. Ioane Gondosiu, jude com. in Cherina 1 fl. Georgie Wachter, jude com. in Kerles 1 fl. Martinu Theis, jude com. in Arcalia 1 fl. Dimitrie Vajda, c. r. act. de pretura 2 fl. Sum'a totala 33 fl 50 cr. v. a.

Prin D. Petru Godoleanu, preotu din comunitatea Minthiului Gerlei dela urmatorii DD. contribuitori: Petru Godoleanu, preotu 2 fl. Theodoru Brehariu, not. 2 fl. Ioane Mora, docente 1 fl. Grigoriu Murgianu, jude 1 fl. Grigoriu Florianu, titoru 1 fl. Trifonu Hodisiu, titoru 1 fl. Grigoriu Hodisiu, titoru 1 fl. Grigoriu Corvi, titoru 1 fl. Georgiu Romanu, titoru 1 fl. Ioane Murgianu, titoru 1 fl. Antoniu Bichisiu, saténu 1 fl. Michaile Némtiu, saténu 1 fl. Lazaru Buchsbaum, saténu 50 cr. Petru Moise, cantoru 50 cr. Gavrilu Romanu, sateanu 50 cr. Michaile Almasianu, sateanu 50 cr. Andreiu Bonta, saténu 50 cr. Demianu Almasianu, saténu 50 cr. Grigoriu Buchsbaum, saténu 40 cr. Ioane Munteanu, saténu 20 cr. Stefanu Corvi, saténu 20 cr. Gavrilu Luca, cresnicu 20 cr. Sum'a 18 fl. v. a.

P. O. D. ioane Katana din Muresiu Datos contribui la fondu doue obligatiuni de datoria a statului din 1854 Nr. 6884 si 5087 de cate 20 fl. m. c. cu cupónele dela 1 Oct. 1861.

Ioane Vass din Buda (Ofen) 5 fl.

D. Ioane Stanu, protopopu din Pomnyi dela sine 10 fl. (Va urmá.)

Catra romanii din Ungaria!

Au voi sunteti nepotii legiuniloru falóse,
Aceloru vulturi ageri, aceloru bravi eroi;
Cari au cadintu cá liberi in lupte sangeróse,
Dandu bratie erculane cu cente de nevoi?!

Lasati, lasati responsulu! me temu, ca in suspine
Se nu mi se inece resunulu luptuosu:
In pepturive astadi zacu sentiuri si straine?
Si egoismulu negru, cestu scorpiu veninosu!?.

De este vre unu populu nitatu de provedintia,
Ce 'n patimi si-alungare viéti'a si-a traitu;

Romanulu e acela, ce 'n grele suferintie
Gemu'ta cá si riulu de venturi carbacitu.

Armade inemice cu cruda varvaria
Predara tiér'a dulce, cá tigrii furiasi;
Pe unde alergara in orb'a loru mania,
Lasandu ruine triste, si agrii despicati.

Dar' eroismulu antecu cu cente de vífóra
A datu peptu ne'nfrangiveru, si bratie de barbatu;
Si pana ce in giurui s'au stersu dieci de popóra:
Romanulu stá cá leulu ne'nvinsu, neclatinatu!

De ce dar' noi acuma, candu gintele-apasate
Se scóla la viétia din lungulu loru deliriu,
Stamu cá o stanca muta cu manile 'neruciate,
Dormindu mortisiu pe laurulu strabuneloru mariri?!

Oh vai de noi! déca astadi amarele suspine
A gintei n'afila usi'a in peptune 'mpetritu;
De mai rebdamu, cá 'n man'a protaveloru machine
Se fimu o pila spurca, unu instrumentu orbitu!

Priviti! Ardealulu nobilu cum merge inainte,
Strigundu in lumea larga: direptu neviolatu!
Nui pasa de calumnii, nu chiaru neci de torminte,
Numai se'si véda liberu poporulu apasatu.

Susu daru cu lupt'a legeri! — stándardulu nationale —
Romani din Satumare, Aradu si din Bihoru! —
Respingeti cu virtute cercarile infernale,
Tientite a topire acestu stravechiu poporu.

— Marmurasieni! nu cedeti, cá limb'a strabunésca
Eroiloru de limbe, s'ajunga jocu in mani.
Totu natulu susu se caute si limb'a 'si folosésca
In scrisu, in lupta viia, cu frati or cu pagani.—

Caci dulce-i a pumnare! candu gintea patiminte
Petrece lupt'a nóstra cu tristulu ochiu alu seu; —
'Nainte daru! e certa corun'a stralucinte,
Candu pasii nii direge: dreptatea, Domnedieu!!!
Viena. Iustinu Popfiu.